

Projektet medfører omlægning af naturgasledningen ved Damsø og telefonkabler i veje, jordlægning af el-luftledninger eller erosionssikring af mastefundamenter. Industrispildevandsledningen fra Skjern Trikotage Farveri ledes til Skjern Å og udløbsarrangementet justeres. Udløbene fra Skjern Renseanlæg og papirfabrikken ledes fortsat til Ganer Å. Kodbøl Dambrug nedlægges. Såfremt de ændrede udløbsforhold giver problemer for opgangen af laks, vil der endvidere blive gennemført afværgeforanstaltninger, jf. afsnit 3.5.

3.4. Landskabsmæssige konsekvenser

De overordnede principper i projektet er at genslynge Skjern Å og Omme Å samt genskabe en naturligt fungerende ådal med våde enge og med mulighed for naturlige vandstandsvariationer. Åen vil i overvejen- de grad følge tidligere løb, hvorved der opnås en situation, der er i overensstemmelse med den hidtidige og langsigtede landskabsudvikling. Samtidig vil åens dynamik og sedimenttransport genskabes. Oplevelsen af en åben ådal vil forstærkes gennem fjernelse af diger og andre tekniske anlæg.

Landskabet vil fremover bestå af en række forskellige naturtyper og få større mulighed for at udvikle sig. F. eks. vil de laveste områder få tilført sediment eller gro til, således at de sætninger, der har forårsaget en betydelig terrænændring, modvirkes. I Hestholm Sø vil terrænet hæve sig ved sedimentation og tilgroning samt opbygning af tørv. Nettoakkumuleringen forventes ved et groft skøn at fylde søen op inden for en periode på 60-100 år. I deltaet vil erosion og aflejring skabe mulighed for, at nye strømløb dannes. Det nuværende kystområde ned mod Skaven Strand vil ikke få ændrede aflejningsforhold som følge af projektet i forhold til nu.

3.5. Flora, fauna og økologi

Naturgenopretningen indebærer, at de naturlige betingelser i ådalen reetableres ved genskabelse af vådområder og naturligt fungerende vandløb, vandstandshævninger og ophør af intensiv landbrugsdrift. Dette vil gavne den naturlige flora og fauna i forhold til den nuværende situation.

Som følge af variationer i vandstand vil der blive skabt en afvekslende og varieret mosaik af forskellige plantesamfund som rørsump, enge, overdrev, krat og hede. De forskellige plantesamfund vil være udsat for en naturlig succession i forbindelse med tilgroning og tørvedannelse. For at sikre denne udvikling samt maksimere den selvrensende effekt som følge af projektet

foreslås det, at der ikke må gødes, foretages omlægning af græsarealer eller anvendes pesticider.

For at bevare indtrykket af en åben ådal og for at sikre den flora og fauna, som bl.a. er tilknyttet engene, vil størstedelen af arealet blive plejet ved græsning, høslæt og rørsæk. Der vil dog også være nogle områder, som udlægges til naturlig udvikling. For de statslige arealer vil der efter projektets gennemførelse blive udarbejdet en drifts- og plejeplan. For private arealer vil der være mulighed for gennemførelse af pleje.

Det fredede Råddensig Kær, der siden afvandingen har været udsat for kraftig tilgroning, vil ikke blive berørt af gravearbejdet, men der vil ske en hævnning af vandstanden. Vandstandshævningen vil modvirke tilgroningen i vådområdet. I Albæk Mose, der ligeledes er fredet, vil en tidligere åslynge i mosens vestlige del blive inddraget i Skjern Å's nye forløb. Dette indebærer gravninger i mosens udkant. Vegetationen i denne del af mosen vurderes at kunne regenereres i løbet af få vækstsæsoner. Resten af mosen vil blive påvirket af den generelle vandstandsstigning i området, som vil modvirke yderligere tilgroning. Alle øvrige naturlokaliteter inden for projektområdet er gennemgået, og det er vurderet, hvilke der bør friholdes i forbindelse med anlægsarbejderne, hvilke der kan inddrages, hvis der tages specielle hensyn ved anlægsarbejderne, og hvilke der uden negative konsekvenser kan inddrages.

Vandranken, der er udbredt i Sydlige Parallelkanal, er truet af udryddelse i hele sit europæiske udbredelsesområde. For bl.a. at tilgodese vandranken bevares de strækninger af Sydlige Parallelkanal, hvor arten i dag har sin hovedudbredelse. Vandrankens voksested i Albæk Mose bevares, og spredningen sikres via den planlagte forbindelse til Skjern Å. Hævning af vandstanden i projektområdet og dermed også i mange af de tidligere åslynger vil genskabe potentielle vandranke lokaliteter.

Skjern Å-dalen har et meget stort potentiale for at kunne tiltrække vandfugle efter naturgenopretningen. De åbne søflader vil tiltrække andefugle, lappedykker og vandhøns. Rørsumpene vil give gode muligheder for bl.a. rørdrum, rovfugle som rørhøg og hedehøg samt en række rørsumplevende småfuglearter. Grågåsen vil ligeledes kunne yngle i rørsumpen. Engområderne vil have stor betydning for en række ande-, gåse-, vade- og mågefugle. Skjern Ådalen vil efter projektets gennemførelse fremstå som en optimal lokalitet for sjældne arter som hvid stork og engsnarre.